

Warszawa, dnia 28 grudnia 2016 r.

Poz. 1247

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 20 grudnia 2016 r.

w 110. rocznicę powstania Polskiej Macierzy Szkolnej

W 1906 roku została założona Polska Macierz Szkolna, stowarzyszenie oświatowe powołane do życia przez Henryka Sienkiewicza w celu organizacji niepublicznych szkół i placówek oświatowych z polskim językiem wykładowym, działających w duchu chrześcijańskim i narodowym.

Polska Macierz Szkolna powstała na terenach objętych zaborem rosyjskim, gdzie poziom analfabetyzmu wśród ludności małych miasteczek i wsi sięgał 75 procent. W celu umożliwienia nauki w języku polskim wybitny polski pisarz, noblista Henryk Sienkiewicz podjął inicjatywę powołania stowarzyszenia, które zajmie się organizacją polskiej oświaty. Henryka Sienkiewicza wsparli inni społecznicy, m.in. Antoni Osuchowski, Konrad Promyk-Prószyński, Mieczysław Brzeziński, Kazimierz Chelchowski. Z inicjatywy Polskiej Macierzy Szkolnej w krótkim czasie powstały liczne szkoły powszechne, średnie, ochronki dla dzieci, uniwersytety ludowe, domy kultury, kursy dla analfabetów, bezpłatne biblioteki.

Tak ożywiona działalność Polskiej Macierzy Szkolnej wywołała niezadowolenie władz rosyjskich, które już w 1907 roku zawiesiły jej funkcjonowanie. Pomimo delegalizacji organizacja kontynuowała swoją działalność w konspiracji. Dzięki Polskiej Macierzy Szkolnej tysiące Polaków w kraju pozostającym pod zaborami mogło uczyć się w języku polskim, poznawać polską literaturę i historię. Miało to ogromny wpływ na unarodowienie szerokich mas społecznych i kształtowanie postaw patriotycznych. Działalność Polskiej Macierzy Szkolnej walcie przyczyniła się do rozbudzenia aspiracji niepodległościowych Polaków i w ostateczności do odrodzenia się Rzeczypospolitej.

Po odzyskaniu niepodległości organizacja kontynuowała swoje prace aż do wybuchu II wojny światowej, kiedy to zakończyła swoją działalność w Polsce. Jednak w 1953 roku staraniem generała Władysława Andersa Polska Macierz Szkolna została reaktywowana w Wielkiej Brytanii, gdzie zajęła się zakładaniem szkół języka polskiego, kształceniem dzieci, młodzieży i dorosłych Polaków pozostających poza granicami Ojczyzny. Placówki Polskiej Macierzy Szkolnej zaczęły powstawać w różnych krajach Europy i świata, gdzie funkcjonują do dnia dzisiejszego, biorąc na siebie ciężar nauczania języka polskiego oraz polskiej kultury i tradycji na obczyźnie.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd założycielom oraz działaczom Polskiej Macierzy Szkolnej i wyraża uznanie dla zasług tej organizacji na rzecz krzewienia polskości w czasie 110 lat jej działalności w kraju i za granicą.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *S. Karczewski*